

अभियान

ABHIYAN WEEKLY सप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३६ / अंक : २ / २०७५ साउन ११ गते शुक्रबार / 27 July, 2018 / मूल्य रु. १०/-

अभियान सप्ताहिक वेबसाइट पनि
www.abhiyanweekly.com

केसीलाई समातेर वैतरणी तर्ने ?

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले आमरण अनशनमा बसेका डा. गोविन्द केसीलाई विनाशित वार्तामा आउन आग्रह गरेपछि डा. केसीको अनशन तत्काल अन्त्य हुन सक्ने सम्भावना न्यून रहेको छ। डा. केसी चिकित्सा क्षेत्र सुधारको माग गर्दै जुलामा पुगेर अनशन बसेका भएपनि वार्ता गर्नेका लागे भन्दै केसीलाई सरकारले काठमाडौंमा ल्याएको थिए। केसीलाई काठमाडौंमा ल्याएपछि वार्ता भएपनि परिणाम आउन सक्नेको छैन। दुई पक्षको अडानका कारण वार्ता सफल हुन नसकेको हो।

प्रधानमन्त्री ओली र नेकपाका अर्का अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल पछिलो समय प्रमुख विपक्षी दल नेपाली को ग्रेसप्रति आकामक भएका छन्। दुवै नेताले पुष्टलाल श्रेष्ठको ४० औं स्मृति दिवसको उपलक्ष्यमा आयोजित कार्यक्रममा

>>> बाँकी ८ पेजमा

काण्ड र प्रकाण्डीच मारमार

काठमाडौं। दाढको जंगलमा विल्व प्रहरीको धेरामा परेको, मुठभेड भएको भन्ने काण्डेकाण्ड गर्ने सरकारले गरेको हल्लालाई विल्व माओवादी नेकपाका प्रवक्ता प्रकाण्डले गलत भनेका छन्। यो भूतो प्रचार हो, यस्ता प्रचारको भ्रममा नापर्न सबैलाई आग्रह गरेका छन्।

प्रकाण्डले वक्तव्यमा भनेका छन्- देशमा राज्य आतंक मच्याउने र देशलाई युद्धमा धकेले षड्यन्त्र अन्तर्गत हाप्रो पार्टी र नेतृत्वको प्रहरी संग मुठभेड भएको र प्रहरीको धेरामा रहेको भन्ने भुट्टा प्राचारवाजी गरिएको छ।

पछिलो समय ओली नेतृत्वको सरकारले विल्व

>>> बाँकी ८ पेजमा

कम्युनिष्टलाई चिनेनौं

काठमाडौं। नेपाली को ग्रेसका सभापति एवं प्रमुख विपक्षी दलका नेता शेरबहादुर देउवाले चिकित्सा शिक्षा सुधारका लागि माग राख्यै आमरण अनशन बसेका डा. गोविन्द केसीको पक्षमा एक हुन सबैलाई आग्रह गरेका छन्। प्रमुख विपक्षी दलले सरकारले पैसा उठाएर केही माफियाहरूले सञ्चालनमा ल्याएका मेडिकल कलेजहरूलाई सम्बन्धन दिने गरि चिकित्सा विधेयक ल्याएको आरोप लगाएको छ। सभापति देउवाले उक्त कुरा ३६ औं विपी स्मृति दिवसको उपलक्ष्यमा काग्रेसको पार्टी कार्यालयले सानेपामा आयोजना गरेको कार्यक्रममा बताएका छन्। उनले भने डा. केसीका माग पूरा नभएसम्म काग्रेसले आन्दोलन जारी राख्ने उदघोष समेत गरेका छन्।

सभापति देउवाले आफ्नो नेतृत्वको अध्यादेशलाई जस्ताको तररै विधेयका रूपमा संसदमा ल्याएर समस्याको समाधान खोजन सरकारपैगा आग्रह समेत गरेका छन्। आफ्नो पार्टीका

भारू संगठनहरूले शान्तिपूर्ण रूपमा प्रदर्शन गर्दा सरकारले बल प्रयोग गरेर तानाशाही प्रवृत्तिलाई बढावा दिएको भन्दै कम्युनिष्टहरूका विरुद्ध लडन को ग्रेसका नेता तथा कार्यकर्ता र आफ्नो पार्टीका भात संगठनहरूलाई निर्देशन समेत दिएका छ सो अवसरमार उनले भने वीपीले कम्युनिष्टलाई यिनेका रहेछन् हामीले

>>> बाँकी ८ पेजमा

डा. केसीलाई मार्नेभो सरकारले

काठमाडौं। अनसननरत डा.गोविन्द केसीले वान्ता गरेका छन्, बेहोसीका कुरा गर्न थालेका छन्। डाक्टरहरूका अनुसार कुनै पनि बेला डा.केसी कोमामा जान सक्छन्। मेडिकल माफियाहरू डाक्टर मरुन भनेसह सरकारलाई वार्ता भाँडेने गलत सुझाव र दबाव दिइरहेका छन् भने बुद्धिजीवीदेखि मानवाधिकारादी तथा आम नागरिकहरू डाकेसीको जीवनरक्षामा सरकारले ध्यान नदिएकोमा सरकारको आलोचना गरिरहेका छन्।

सरकार डा.केसीको अनसननमा राजनीति देखिरहेका छन्। डा.केसी मरे पनि स्वास्थ्य सुधारको आफ्नो अदान नाशने भनेर उपचार परियाग गरिरहेको अवस्थाले नेपालमा ठूलै मानवीय संकटको स्थिति सिर्जना हुने खतरा बढेर गएको छ। डा.केसी असार १६ गते देखि अनसननरत छन्।

कुनै पनि बेला जे पनि हुनसक्छ अर्थात डा.केसीको मृत्यु हुनसक्ने डरलागदा कुराले पनि सरकार तर्सेको छैन। सरकारी वार्ता

>>> बाँकी ८ पेजमा

तामाङ्को राजिनामा र प्रसाईलाई कारबाही खोई ?

काठमाडौं। तत्कालिन संघीय सरकारका कानुनमन्त्री शेरबहादुर तामाङ्को केही दिन पहिला दिएको एक सार्वजनिक अभियक्तिप्रति विभिन्न संघ संगठनहरूले विधेय जनाएका छन्। तत्कालिन मन्त्री तामाङ्को बंगलादेशमा मेडिकल शिक्षा पढन गएका नेपाली तामाङ्को भन्दा पहिला चिकित्सा प्रवक्ता व्यापारी दुर्गा प्रसाईलाई समेत यस्तै अपतिजनक अभियक्ति दिएका हुनले प्रसाईलाई समेत कानुनी कारबाही गर्ने माग गरिएको छ।

तत्कालिन कानुनमन्त्री तामाङ्को गल्ली स्वीकार गर्दै पदबाट राजिनामा दिएकाले अबको कारबाही प्रसाईलाई हुनुपर्ने माग समेत उठेको छ।

नेपाल महिला संघीय अध्यक्ष उमा रम्पीले मन्त्री तामाङ्को र व्यापारी प्रसाईलाई कारबाही गर्ने माग गरेकी छन् भने भाषापाको विरामोडमा रहेको वीएप्सी अस्पतालका प्रबन्ध सञ्चालक समेत रहेका प्रसाईलाई

महिला हिसामा लागेको भन्दै भाषापाको रहेका विभिन्न महिला संघ संगठनहरूले समेत कारबाहीको माग गरेका छन्। प्रतिनिधिसभामा काग्रेसकी संघेतक समेत रहेकी पुष्पा भुसाल तथा राष्ट्रिय सभाकी संघेतक रहेकी सरिता प्रसाईले समेत संयुक्त विजिप्रिनि नै निकालेर कानुनमन्त्री तामाङ्को बर्खास्त गर्ने र प्रसाईलाई कारबाही गर्ने माग गरेका छन्। कानुनमन्त्री तामाङ्को अभियक्तिले नेपाली महिलाहरूको अपमान गरेको र नेपाल र बंगलादेशबाटीको सञ्चालनमा समेत प्रभाव पर्न सक्ने भन्दै प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई तत्काल उचित कदम चाल्न संघेत गराएका छन्।

>>> बाँकी ८ पेजमा

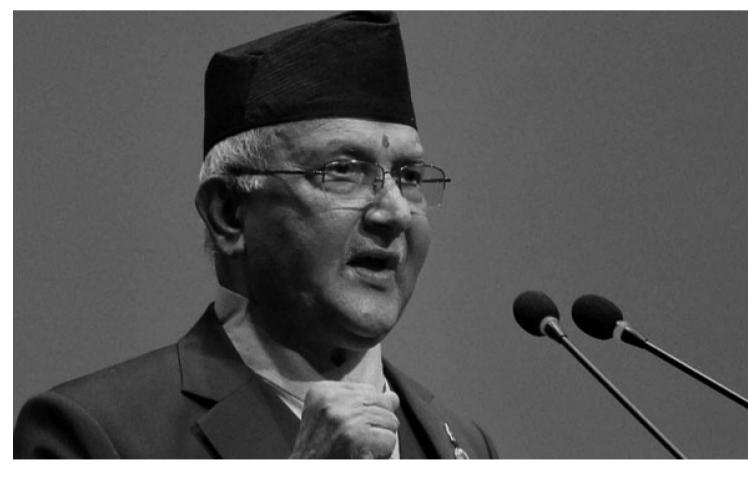
झुठो बोल्दा मन्त्री पद नै उड्यो

काठमाडौं। डा. गोविन्द केसी स्वास्थ्य शिक्षा सुधारका लागि माग राखेर अनशनमा बसिरहेका बेला तत्कालिन कानुन न्यायमन्त्री शेरबहादुर तामाङ्को बंगलादेशमा मेडिकल शिक्षा पढ्दै गरेका नेपाली विद्यार्थीहरू दिएको आपतिजनक अभियक्तिले गर्दै विवादमा तानिएका थिए। मन्त्री तामाङ्को बेला बेलामा विवादमा तानिए गरेका छन्। केही समय पहिला उनले न्यायक्षेत्रमा न्यायाधिशहरू बढी भएको भन्दै अब न्यायाधिशहरूको दरबन्दी कटौती गरिने सार्वजनिक रूपमे उदघोष गरेका थिए। कानुन तथा न्यायमन्त्री न्यायपरिषदको सदस्य समेत हुने सम्बेदनिक व्यवस्था रहेको छ। कानुन तथा न्यायमन्त्री न्यायपरिषदमा उदस्य समेत हुने सम्बेदनिक व्यवस्था रहेको छ। कानुन तथा न्यायमन्त्री न्यायपरिषदमा उदस्य समेत हुने सम्बेदनिक व्यवस्था रहेको छ। कानुन तथा न्यायमन्त्री न्यायपरिषदमा उदस्य समेत हुने सम्बेदनिक व्यवस्था रहेको छ।

त्यसै क्रममा मन्त्री तामाङ्को बंगलादेशमा मेडिकल शिक्षा (चिकित्सा) अध्ययन गरिरहेको नेली

>>> बाँकी ८ पेजमा

सरकार हठ र दम्भ सरकारकै लागि आमधारी

पात्र बन्दै गरेको छ। यातायात क्षेत्रमा रहेको सिनिडिकेटको अन्त्य गर्ने निर्णय गरेपनि अनित्म समयमा आएर सरकार यातायात व्यवसायीको दबावमा आएर आफ्नो निर्णयबाट पछि हटेपछि आमधारीका छन्। सरकारले यातायात क्षेत्रमा रहेको सिनिडिकेटको अन्त्य गर्ने निर्णय गरेपनि अनित्म समयमा आएर आमधारीका छन्। सरकारले यातायात क्षेत्रमा रहेको सिनिडिकेटको अन्त्य गर्ने निर्णय गरेपनि अनित्म समयमा आएर आमधारीका छन्।

रघुवरि महासेठले बाजी मारे। गृहमन्त्री थापाले यातायात समितिमा रहेका पदाधिकारीहरूको सम्पत्तिको छानविन गर्ने उदघोष गर्दै समितिको नाममा रहेको बैक खाता रोक्का गर्ने आदेश दिएपनि

उनको त्यो आदेशलाई यातायातमन्त्री महासेठले उल्टाइदैदै बैक खाता सञ्चालन गर्न र रकम निकालन पाउने निर्देश दिएपछि यातायात क्षेत्रमा रहेको सिमित व्यक्तिहरूको सिनिडिकेट हटाएको कुरा कागजमै सिमित रहेको छ। पछिलो समयमा ओली सरकार आफै निर्णयका कारण आलोचित भएपनि प्रधानमन्त्री र उनका मन्त्रीहरू त्यसको दोष अरुलाई लगाउँदै हिँडन थालेका छन्।

केही समय पहिला संस्कृत विश्वविद्यालयका उपकुलपति क्यानडा जान त्रिभुवन विश्वविद्यालय पुरादा उनलाई अपहरण शैलीमा प्रहरीले प्रधानमन्त्रीको आदेशमा प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटार पुऱ्यायो तर उपकुलपतिलाई प्रधानमन्त्रीले भेदन अस्वीकार गरे, अर्को निर्णय हो यातायात क्षेत्रमा रहेको सिनिडिकेट हटाएको उदघोष कागजमा सिनिडिक

CPEC: the new economic corridor

Irfan Chaudhary

THE China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) is the game-changing package of Chinese capital and engineering worth \$54 billion in investment and lending, has raised apprehensions in neighbouring India. But the ultimate aim is to bring together China, India and Pakistan as a part of a Eurasian market formed by Chinese president Xi Jinping's One Belt One Road policy. Perceiving the CPEC to be a threat, India's nefarious thinking has kept India away from the project, as this was the joint endeavour by Pakistan and China. The exclusive impression was that the communication line would bridge the gap between the Indian Ocean and China.

In conceiving support for another infrastructure project like Chabahar to be a competitor, Delhi's strategic thinking narrowly construes the CPEC, exaggerates the standing gained from geopolitical trophies, and lacks appreciation for the tangibles and breadth of an initiative that holds power to transform Pakistan. The multi spinoffs are more than transit routes. Over \$27 billion worth of CPEC resources are, in fact, allocated to undertake 18 power projects. The other half of the total \$54 billion goes far beyond support for the Gwadar port complex and will include the engineering of four national trunk highways, construction of three main railway lines, the start of a metro system in Lahore, cross country pipeline, hydropower plants and other development projects. The

corridor, which came into operation last November, passes through Gilgit Baltistan in Pakistan-administered Kashmir — a territory claimed by India.

On January 17, 2017, speaking at a seminar in New Delhi, Indian Prime Minister Narendra Modi said: "Only by respecting the sovereignty of countries involved can regional connectivity corridors fulfil their promise and avoid differences and discord."

The PM was referring to the economic corridor, which was confirmed by his foreign secretary, Subrahmanyam Jaishankar two days later. He said, "We expect they respect other people's sovereignty."

Pakistan Foreign Office spokesman Nafees Zakaria had dismissed New Delhi's concerns. He told media that the economic corridor is a "comprehensive and broad-based economic cooperation project. The project will contribute to the economic development of the entire region and not only for the Pakistan and China."

The fact that the route passes through the disputed Kashmir region seems to have worried India, which has about half a million troops stationed there to quell more than two decades of armed rebellion. "China is using land area illegally occupied by Pakistan," said Seshadri Chari, a national executive member of the ruling Hindu nationalist Bharatiya Janata Party. But Beijing is willing to address India's concerns. China's foreign ministry spokesperson, Hua Chunying told media that Beijing is committed to developing friendly and cooperative relations

with others and that CPEC would not affect the Beijing's position on Kashmir. Recently, China defended the strategic CPEC passing through Pakistan-administered Kashmir, over which India has lodged a strong protest. Seeking to allay India's concerns, China also said New Delhi was welcome to participate in the OBOR project actively.

In shunning CPEC, If proportionately scaled, India is missing out on around \$400-500 billion in financing and investment

Last year while formally opening the two-day Belt and Road forum in Beijing, Chinese president Xi Jinping said the OBOR is the 'Project of the century'. India didn't participate in the forum citing sovereignty issues. In the opening address, the Chinese president without referring to India or CPEC said, "All countries should respect each other's sovereignty, dignity and territorial integrity, and each other's development paths and other's core interests and major concerns".

Former Prime Minister of Pakistan Mian Nawaz Sharif while in his address made veiled references to India, as he spoke about CPEC. "CPEC is an economic undertaking which is open to all countries in the region and has no geographical boundaries and not to be politicised. In implementing this corridor, we are not striving to merely leverage geography for economic prosperity; we are also trying to transcend our differences, resolve conflicts through dialogue and diplomacy, and leave a legacy of peace for

future generations," he said.

The CPEC can be a catalyst for economic connectivity and integration in Central, South and West Asia. Objections by India or any other country to such an economic project are, therefore, beyond comprehension. CPEC is anticipated to boost Pakistan's economy, where the GDP is expected to grow by more than five percent by 2020. The 3,200 km-long corridor is intended to connect the world's second-largest economy, China, with the Middle East and Central Asia, reducing the alternative sea route distance via the Malacca Straits by 10,000km.

Unbeknown to strategists in Delhi, the CPEC's real competitor is 'Made in India'. The long-term economic calculation for India and Pakistan is the same. Due to the doubling of blue-collar ages every seven years in China, factories will either move to other Asian countries or stay in China in highly automated factories.

For India, Pakistan and other Asian countries aiming for middle-income status, capturing relocated manufacturing is pivotal. In textiles alone, China has the giant lead, shipping \$274 billion in exports annually compared to \$40 billion by India, the second-largest exporter. If 'Made in India' takes the lion's share of textile exports, that alone creates more direct jobs than the 3.7 million current jobs in the Indian IT and BPO industries. However, despite continued revenue growth, IT companies and factories alike are adopting rapid automation, a phenomenon that will, in the next five years, shrink the already small BPO and IT workforce in India by 500,000 jobs. India has one million people

reaching working age every month and needs to see through 'Made in India', just as the CPEC is critical to Pakistan's stable future.

On the other hand, India isn't making as much progress as it has sought. While the NDA government has paved more kilometers of roads per day than its predecessor and reached coal production targets made from the outset, inadequacies are clear in the momentum of this government's infrastructure ambitions.

Due to fiscal exhaustion, a short-lived railway construction boom will likely peter out, and frequent power cuts will persist even with a power production surplus unless the inefficient transmission is overhauled. 'Made in India' can't go far with PM Modi's infrastructure predicament. But Pakistani manufacturing growth will be powered by Chinese logistical performance.

Delhi's strategic community doesn't see the true competition. The basic blunder is that India is turning away from an opportunity. The actual daunting challenge for India is in the CPEC's commercial success enabling as a successor in labour-intensive export manufacturing.

But there's something India is already losing in its posture to 'Belt and Road'. If proportionately scaled, India is missing out on \$400-500 billion in financing and investment with rail and electricity likely missing out on most. Perhaps, the aptly named CPEC should have been called 'Made in Pakistan'. That would make clear the opportunity and challenge from China for 'Made in India'.

India dismissed OHCHR report

Roshan

IT speaks volumes on the part of Pakistan's successful foreign policy and vibrant diplomacy that UN Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) has published a report on the Human Rights violations by India on Indian held Kashmir. Report has been endorsed by the UN Secretary General. Indian government made strenuous efforts to prevent it from going public. Indian allegations regarding the report have also been firmly rejected by the OHCHR in a detailed response. This is a milestone, which has been achieved as a result of relentless efforts of our diplomats around the world. Pakistan has welcomed report's recommendations for establishing Commission of Inquiry in both Azad Jammu and Kashmir and Indian occupied Kashmir, to ascertain the facts on ground.

Since the report was published, international community has been deeply disappointed by the reaction of the Indian authorities, who dismissed the report without examining it. India has out rightly dismissed the report terming it "fallacious, tendentious, and motivated," commenting that the findings are "overtly prejudiced" and seek to "build

a false narrative." Addressing grievances is what responsible governments are supposed to do. They don't deny and shoot the messenger. India is rehearsing to be a super power and in this regard, as a matter of policy, it comically imitates all irrational acts of the United States; UN bashing is just one such example. While rejecting Indian allegations about the report, the OHCHR commented. "Since the report was published, we have been deeply disappointed by the reaction of the Indian authorities, who dismissed the report as fallacious, tendentious and motivated without examining it and responding to the very serious concerns about the human rights situation."

Report has extensively quoted Indian sources including their Parliament, Supreme Court and Ministry of External Affairs. After the report was published, the Indian government and media shamelessly termed the report as "Pakistan authored" and a "nefarious conspiracy" against India. Meenakshi Ganguly, South Asia Director of Human Rights Watch has stated that "India can – and should – do better in confronting its own human rights failures. These human rights concerns have been well documented". The

Kashmir report has brought to light "impunity for human rights violations and lack of access to justice" with regard to human rights challenges in the IoK. "Special laws in force in the state, such as the Armed Forces Special Powers Act, 1990 (AFSPA) and the Jammu and Kashmir Public Safety Act, 1978 (PSA) have created structures that obstruct normal course of law, impede accountability and jeopardize the right to remedy for victims of human rights violations."

According to the report, over 1,000 people were detained under PSA between March 2016 and August 2017 including minors. "During the 2016 unrest, there were numerous reports of attacks on and obstruction of basic medical services that had a severe impact on the injured and general civilian population in IoK. Days-long curfews and communication blockades had a cumulative impact on students and their right to education". And, "In 2016, the authorities imposed restrictions on freedom of expression by targeting the media and journalists", Report added. The report also found that Indian military courts and tribunals were a hindrance to justice and highlighted administrative detention used by the Indian authorities in IoK

to "circumvent the protections of ordinary criminal procedure. Introduced in 1978 to primarily deal with timber smugglers, the Jammu and Kashmir Public Safety Act, 1978 (PSA) is the most commonly used law for the purpose of administrative detention".

The Indian government has also been criticised for the use of pellet guns. "One of the most dangerous weapons used against protesters during the unrest in 2016 was the pellet firing shotgun, which is a 12-gauge pump action shotgun that fires metal pellets. It was deployed by the Central Reserve Police Force and the Jammu and Kashmir Police against protesters, some of whom were throwing stones." The shotgun cartridges contain 500 to 600 pellets that resemble ball bearings. The ammunition is made of a lead alloy that is fired at a high velocity thereby dispersing the metal pellets over a large area. There is no way of adequately controlling the trajectory of these shotguns beyond a limited range, which makes them inaccurate and indiscriminate. Despite the public outrage over the deaths and mass blinding caused by the use of pellet firing shotguns, the state government has only set up one special investigation into a death caused by pellet gun

injuries. Authorities have failed to independently investigate and prosecute allegations of sexual violence by security forces personnel. There is no record of allegations of sexual violence by security forces being prosecuted in a civilian court.

The killing of civilians between 2016 and 2018 raises the question of whether security forces resorted to excessive use of force to respond to peaceful protesters. "International human rights groups have accused Indian security forces of using excessive force and failing to adhere to applicable national and international standards on the use of force," Report went on to point out. The right to liberty and security includes the right not to be subjected to arbitrary arrest or detention; the right to know the reasons for one's detention and charges, if any; the right to be brought before a judge within a reasonable time following arrest or detention; and the right to appeal to a court of law to review the arrest or detention." As a State party to the International Covenant on Civil and Political Rights, India is obligated to ensure the principles of legality and the right to liberty and security. Prime Minister Narendra Modi! Listening the voice of international community?

सुन काण्ड, छात्रा काण्ड, केसी काण्ड

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

लोकतन्त्र धीउ बेचुवा र तरवार बेचुवाको चेपुवामा पन्यो। लोकतन्त्र लोकले जीवन चरीत्र बनाउनु पर्छ। लोकतन्त्र त सत्ताधारीको मनपरीतन्त्र पो बन्नपुर्यो। जब लोकतन्त्र सिमित व्यक्तिको खेलौनाजस्तो बन्छ, नीति र पद्धतिमा चल्दैन। विधिको शासन देखावटी साइनबोर्डमात्र हुन्छ, तब निरंकूशताले टाप्को उठाउँछ। देशले बनिभोलेन्ट नेता खोजिरहेको छ, गतीमा ओली सरकार बैनिभोलेन्ट देखिन्छ तर व्यवहारमा नयाँ निरंकूशताको जन्म भएछ भन्न कर लाए। यसका क्रियाकलाप जो जनअपेक्षाविपरितका छन्।

ओली र प्रचण्डले श्रीपेच फाल्दैमा, आफूले लोकतान्त्रिक श्रीपेच ओदैमा बादशाह भए भन्तानेका छन्। हो, यिनका कार्यकर्ताले यिनको आरती उतारिरहेका छन्, आमनागरिकको नाकमा यिनीहरूभन्दा यति दुर्गमित भइरहेका छन् कि माझौ सङ्को शब होस्। यसकारण यिनीहरू इम्परर न्यू क्लोथ लगाएको बादशाहको नागै रहेछु भन्ने बोध गर्नु र लोकको लड्मा उभिने साहस देखाउन्।

यतिबेला ३३ किलो सुनकाण्ड, बगलादेश पद्न जाने छात्रा काण्ड र अनसनरत डागोविन्द केसी काण्डले लोकप्रिय मत पाएर बनेको ओली सरकारको अलोकप्रियता बढाइरहेको छ। दुई तिहाईको सरकार कसैले ढाल खोज्छ

भने त्यो सपना हो भन्ने प्रधानमन्त्री ओलीको सरकारले ५ महिनामा के गन्यो, जनताको कुन अपेक्षा पूरा गन्यो भन्ने हो भने माझो पनि मारेको छैन।

आकर्कक भाषणवाजीमार्फत भ्रम छर्दै शासनाधिकारी बनेका ओलीले नाफाको जीवनमा किन घाटाको व्यापार गरिरहेका छन्, यो बुफ्न नसकिने विषय बनेको छ। भन्नलाई उनी बाँकी जीवन देश र जनताका लागि काम गर्नु भन्न तर उन्नलाई धेरा हालेर बसेका तत्वहरू कित असामाजिक छन्, कि समाजले बृणा गर्न खालका बढी छन्। उनका निर्णयहरू पनि बिवादास्पद बनिरहेका छन्। जसरी पनि कम्पुनिष्टमय बनाउने उनको धूनले योग्य र सक्षम व्यक्तिहरू कम्पुनिष्ट कोलमा धून प्रिसिएर्फै प्रिसिएर गएका छन्। लोकतन्त्रमा लोककल्याणकारी काम गर्नुपर्न सरकारले लोकअपेक्षा विपरित काम गर्नाले पनि ओलीको राष्ट्रवादी व्यक्तित्वको ओहालोयात्रा भन्न तीव्र बनेको देखिन्छ।

लोकतन्त्रमा अपाध क्षम्य हुनसक्दैन। दण्डहीन शासन लोकतन्त्रले कल्पना गर्दैन। चुनाव जितेर आएको ओली सरकार आफूलाई दुई तिहाईको बहुमत छ भनेर पूर्ण लगाउँछ, न सुशासनका लागि स्वच्छ न्यायको पक्षमा उभिन सक्छ, न चेलीको इज्जतमाथिको खेलबाड नै रोक्न सक्छ। ओली सरकार यथार्थमा निरंकूश सरकार हो। निरंकूशता यो सरकारको चरीत्रले नै प्रमाणित गरेको छ।

ताजा प्रश्न- सुशासन र समृद्धिको कुरा गरेर नथाक्ने, ९० वर्षमा नेपाललाई स्वर्ग बनाउँछु भन्ने प्रधानमन्त्रीले ३३ किलो सुन काण्ड किन दबाए? यो प्रश्न गम्भीर छ, पारदर्शी रूपमा जावफ सरकारका कुनै जिम्मेवार निकाय दिन तैयार छैनन्।

३३ किलो सुनकाण्डका कारण ३ जनाले ज्यान गुमाए। ६३ जना पक्राउ परे, मुहा चल्यो, देशभरि हल्लीखल्ली मच्चियो। तैपनि छानबिन समितिले सुन फेला पार्न सक्ने। कुनै प्रतिक्रिया नदिई वाच गरेर बसेका प्रधानमन्त्रीले अन्ततः सुन फेला पार्न नसके थप अरुलाई पक्राउ नगर्नु भनेर आदेशमात्र दिएनन्, छानबिन स मितिको स्पाद समेत थप्प रोक लगाइदै। कस्तो सरकार हो यो?

गृहका सहसाचिव ईश्वरराज पौडेलको नेतृत्वमा अनुसन्धान भइरहेको थियो। आरोपितको सूची लाई थियो र पक्राउ गर्ने क्रम पनि चलिरहेको थियो। गृहमन्त्रीले पत्रकारलाई बोलाएर साना भुरा माछा समातिएका छन्, अब तूला माछा समातिच्छन् भनेर सौरव धोषणा पनि गरेका थिए। प्रधानमन्त्रीले असन्तुष्टिका साथ निर्देश दिएपछि ३८ टन सुन नेपाल भित्रिएको अनेकन सुईकोहरू निस्कन थालेका कारण ३३ किलो सुन प्रकरणलाई पूर्णविराम दिइयो। कुरा परेछ, प्रभावशाली व्यक्तिहरू जो प्रधानमन्त्रीका निकट थिए, तिनीहरू पनि पक्राउ पर्ने भएपछिको कही दिनको खासखुसपछि लहरो तान्दा पहरो गर्जने ३३ किलो सुन काण्ड फासफुस पारियो।

अनुसन्धान ठोलीको कथन छ-

भित्रिएको र अधिकांश भारत निकासी भएको खुलासा गर्ने चुडामणि उप्रेती गोरे गोलघरमा बन्दी बनेका छन्। उनका भाइ रमेश उप्रेती दुर्बिहामा पक्राउ परे।

प्रतिकिले सुन भारत पुन्याउँदा ३ लाखसम्म फाइदा हुन्छ। ३८ टन सुनमा कति नाफा कमाए होलान्। यसमा सरकारी तलवीचीहरूले पनि कमाउनु कमाए। सुशासन र समृद्धिको एजेण्डा बोकेका प्रधानमन्त्री ओलीले विकृतिमाथि गोली हान्लान् भनेको त माफियाको संरक्षणमा पो शक्ति देखाए। शक्तिमान ओलीको शक्तिको तौल बुझ्नेले बुझे। जितिसुकै सुशासनको ढंका पिटे पनि आखिर केपी ओलीको मुख्युजो माफियाले नै लगाउने रहेछ। माफियाले कसलाई धेरेको छैन, प्रचण्ड अथवा ओली? यसकारण त सरकारले पाउने पर्ने ६४ अर्व कर

जो बी एण्ड सी हस्पिटलको कार्यकारी निर्देशक छन्, उनले माफी माँग। जघन्य अपराध गर्नेले माफी माँग्दैमा धर पाइन्छ।

छोरीको इज्जत र सम्मान खेलबाड गर्ने, देशकै इज्जतमाथि धावा बोल्ने अनि माफी मागेर पुग्छ प्रधानमन्त्रीजी?

दुर्गा प्रसाईलाई तत्काल पक्राउ गर्न सक्नुपर्थ्यो, मन्त्रीलाई बर्खास्त गर्नुपर्थ्यो। मन्त्रीले राजीनामा त गरे, बर्खास्त गर्न सकेको भए सरकारको साथ बढ्दैयो। त्यो हिम्मत गरेन् प्रधानमन्त्रीले। दुर्गा प्रसाई प्रचण्डका चहेता। आफ्ना निकट भएपछि कानुन नलाने, लोकलज्जा पनि नहुने? उनीहरूले जे गर्दा पनि सरकारले कारवाही नै गर्न नसक्ने? योभन्दा अधिनायकवाद, निरकूश र सविधान उल्लंघन भरु के हुन्छ? नागरिकको हक, त्यसमाथि नारीको इज्जतसँग खेलबाड गर्ने छुट दिने ओली सरकार कसरी सर्वशक्तिमान हुनसक्छ? यो त बाहुबली सरकार रहेछ। यो प्रजातान्त्रिक सरकार हुनेसक्दैन। सर्वशक्तिमानले त जनताको आवाज सुन्नुपर्छ, कानुनको सीमा बुझ्नुपर्छ र यी दुबैको कसीमा जो गलत छन्, तिनीहरूमाथि सरकार छ भन्ने अनुभूति गराउन कानुनी कारवाही गर्न सक्नुपर्छ। आज मन्यो भोलि औषधिको पाराले न सुशासन आउँछ, न समृद्धि नै।

जंगलमा शरराज हुन्छ। विवेकपूर्ण समाजमा जंगलीतन्त्र चल्न सक्दैन। यो युग मानवाधिकारको युग हो। यतिबेला नेपालको लोकतन्त्रमा जे देखिएको छ, त्यो शासन शैली जंगलीराजभन्दा भिन्न देखिन्न। हुन त भाका आन्दोलन र जनयुद्धमा टाउका काटेर राजनीतिक शक्ति बनेका एमाले र माओवादीको रसायनमा बनेको नेकपाको शासन छ। रिथर सरकार, सुशासन र समृद्धिका लागि जनताले मत दिए, सर्वशक्तिमान बनेको पनि हो। नेकपाको सर्वशक्तिमान तेज मात्र असामाजिक तत्वहरूको शक्तिको नाकमा बनेको संरक्षणका लागि बाइसधारा बनेको छ। आमनागरिकका लागि, लोकतान्त्रिक मर्म र महिमाका लागि ओली सरकार अभिषाप बन्दै गएको छ।

दुर्गा प्रसाईद्वारा क्षमा याचना

काठमाडौं। म आठ पास छु भनेर आफै भनेका दुर्गा प्रसाई, बी एण्ड सी हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टरका कार्यकारी निर्देशक छन्। यिनले बगलादेश पद्न जाने नेपाली महिलाहरू शरीर बेचेर डाक्टरको प्रमाणपत्र लिएर आउँछन् भन्ने आफ्नो अभिव्यक्तिप्रति साउन ९ गते क्षमा याचना गरेका छन्। देशभर र सामाजिक सञ्जालमा सरकारले यस्ता महिला हिसा मच्चाउने खालका असामाजिक तत्व दुर्गा प्रसाईमाथि सरकारले पक्राउ गरेर कारवाही गरेस् भन्ने आवाज बुलन्द भएपछि पक्राउ पर्ने डरले दुर्गा प्रसाईले क्षमा याचना गरेका हुन्।

उनकै जस्तो क्रान्तिकारी भाषण गर्ने कानुन मन्त्री शेरबहादुर तामाङले मन्त्रीबाट राजीनामा दिनुपन्यो, दुर्गा प्रसाईमाथि भन्ने अभै कारवाही हुनसकेको छैन। भनिन्छ, उनी प्रचण्डका मान्छे भएकाले प्रधानमन्त्रीले कारवाही गर्ने आदेश दिन नसकेको हुन्।

स्मरणीय छ- भाषाको बिर्तामोडमा बुधबार पत्रकार सम्मेलन गरी प्रसाईले भन्ने, नेपाली चेलीहरूप्रति अपमान गर्ने कुरा म सोच्न पनि सकिदैन, चौध महिनाअधिको भिडियोलाई तोडमोड गरी भ्रम फैलाउने नियतले मेरो अभिव्यक्तिलाई सामाजिक सञ्जालमा भाइरल बनाइयो। उनले आफ्नो कतिपय शब्दका कारण नेपाली छात्रा र अभिवाबकमा पर्ने गएको चोटप्रति पटक पटक क्षमा माँगेको बताए।

साल्ट ट्रेडिङ क्षेत्रिक लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित डीसी ग्याँस

- ISI स्टाणडर्डको भित्र बाहिर रहर कोट मै बीचमा
- रिटेलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुन: प्रयोग गर्ने न सकिने प्लाष्टिक सिल
- भएको सिलिंडर
- कम्प्यूटर प्रविधिबाट वर्णने प्लान्ट, तौलमा सोहै आगा दुक्का हुन्होस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्ध्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सिर्कियो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

- अमियानवाणी

ਕਸੈਲੇ ਪਨਿ ਫੁੰਮ ਰ ਘਮਣ ਨਦੇਰਖਾਓ

केपी ओली प्रधानमन्त्री भएको पाँच महिना पुरा भएको छ । यस अवधिमा ओली सरकारले खासै उपलब्धिमुलक कार्य गर्न सकेको छैन । सरकारका मन्त्रीहरू विवादको घेरामा तानिएका छन् । मन्त्री जस्तो गरिमायम पदमा बसेका व्यक्तिहरूले जथाभावी बोलेर जनताको नजरमा उनीहरू हास्यास्पद बन्दै गएका छन् । त्यसको पछिल्लो प्रमाण हो पुर्व कानुन तथा न्यायमन्त्री शेरबहादुर तामाङ्का अभिव्यक्ति । ती विवादास्पद अभिव्यक्तिकै कारण उनले पदबाट राजिनामा दिनुपरेको छ । यस विषयले गर्दा अरु मन्त्रीहरूलाई राम्रो पाठ सिकाएको छ । ओली नेतृत्वको सरकारले सुरुदेखि नै दुई तिहाईको दम्प देखाउँदै आएकाले सरकार नै संकटमा पर्न सक्ने सम्भावना बढेको छ । ओली नेतृत्वको सरकारको सफलता र असफलतासँग नेकपाको भविष्य समेत जोडिएको छ । यस सरकारको सफलता र असफलतासँगै भावि पुस्ता र देशको भविष्य समेत जोडिएको हुनाले सरकारले पाइला पाइलामा सोच विचार गरेर मात्र अघि बढ्नुपर्ने अवस्था आएको छ । दुई तिहाईको सरकार समेत असफल भएको खण्डमा यसले दलप्रति जनताको भरोसा ढुट्न सक्छ । त्यसैले सरकारले बोल्ने भन्दा काम गरेर देखाउने बेला भएको छ ।

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

गर्ने निर्णय गरेर उनीहरू संयुक्त रूपमा
प्रतिनिधिमत्तमा चालियसम्भा च प्रदेशमध्यभाक्ति

विधेयक पारित हुँदैमा सता जाँदैन प्रम ज्यू

डा. गोविन्द केसीले उठाएको चिकित्साशिक्षा विधेयकका बारेमा पछिल्लो समयमा निकै ठुलो बहस चलिरहेको छ । केसी पटक पटक आमरण अनशनमा बसेका छन् तर पछिल्लो समयमा डा. केसीको अनशनलाई सत्ताधारी दलका नेताहरु र मन्त्रीहरुले नै डा. केसी कांगेसका पुच्छर बनेको भन्दै अनशन बस्न डा. केसीलाई कांगेसले उचालेको आरोप समेत लगाउन थालेका छन् । स्वयम् प्रधानमन्त्री केपी ओलीले त्यस्तो आरोप लगाएर उनी मुलुकको प्रभावशाली प्रधानमन्त्री भन्ना पार्टीको मात्र प्रधानमन्त्री भएको जस्तो अभिव्यक्ति दिएका छन् । प्रधानमन्त्रीले बोलेका कुराहरुले समाजमा निकै ठुलो प्रभाव राख्न सक्छ तसर्थ प्रधानमन्त्रीले बोल्दा होस पुऱ्याउनुपर्न टट्कारो आवश्यकता देखिएको छ ।

राज्यले डा. केसीले उठाएका मागहरु पूरा गर्दा ओलीको सत्ता जाँदैन र कसैको अपमान पनि हुँदैन । तर प्रधानमन्त्री ओली संसदमा आफ्नो समर्थनमाला दुई तिहाई मत रहेको भन्नै कसैले अनशन बस्दैमा वा केही व्यक्तिहरु सडकमा उफिँदैमा कसैका माग पूरा गर्न नसकिने अभिव्यक्ति दिन थालेका छन् । त्यसैले प्रमाणि हुन्छ ओली सरकार तत्काल डा. केसीका माग पूरा गर्न चाहैदैन त्यसको पछाडि एउटै कारण रहेको छ आफ्नो पार्टीका केही नेता र कार्यकर्ताहरूले लगानी गरेका मेडिकल कलेजहरूले सम्बन्धित नपाउनु । काठमाडौं उपत्यकामा दश वर्षसम्म मेडिकल कलेज खोल्न पाउनु हुँदैन भन्ने माग डा. केसीको रहेको छ । त्यो मागलाई शेरबहादुर देवज्ञा सरकारले स्वीकार गरि अध्यादेश मार्फत विधेयक ल्याएकोमा अहिले अध्यादेश विधेयकका केही महत्वपूर्ण दफाहरु हटाएर सरकारले संसदमा विधेयक दर्ता गराएको छ । तर त्यो विधेयकका बारेमा संसदमा छलफल समेत हुन सकेको छैन । ओली नेतृत्वको सरकार त्यहाँ चुकेको प्रष्ट छ अध्यादेश मार्फत आएको विधेयकलाई जस्ताकोतस्तै संसदमा दर्ता गराएर छलफल गराएकै भए के ओलीको सत्ता जान्थ्यो र ? संसदले तै विधेयकलाई परिमार्जन गर्न सक्ने अवस्था भएपनि किन सरकारले केदारभक्त माथेमा आयोगले दिएको सुझाव प्रतिवेदनलाई काँच्छाँट गरि संसदमा विधेयक दर्ता गरायो त्यही भित्र षड्यन्त्र लुकेको छ ।

पछिल्लो समयमा उपत्यकामै रहेको मेडिकल कलेजहरूले आफूहरूले पाएका कोटाका विद्यार्थीहरु समेत पाउन सकेका छैनन् भने उपत्यका बाहिरका मेडिकल कलेजहरूको अवस्था भने नाजुक रहेको छ । १० जनाको कोटा पाएका मेडिकल कलेजहरूले मुस्किलले ३० /४० जना विद्यार्थी पढाउनुपर्ने बाध्यता रहेको छ । यी कारणाले गर्दा अहिलेकै अवस्थामा उपत्यकामा नयाँ मेडिकल कलेजको आवश्यकता देखिँदैन । सरकारले सातौं प्रदेशमा एउटा एउटा मेडिकल कलेज खोलेर ती कलेजहरूमा सम्बन्धित प्रदेशका विद्यार्थीहरु मात्र अध्ययन गर्न पाउने व्यवस्था गर्न सकेको खण्डमा गरिब जनताका छोराछोरी पनि डाक्टर हुन सक्छन् डा. केसीको माग पनि त्यही हो कि गरिब जनताका छोराछोरी डाक्टर हुन पाउनुपर्दछ भन्नु डा. केसीको आपारा से त पनि आपारा से खोजेर चेतावनी चाहूँ दिइँ ।

कसाका अपराध हा त याद अपराध हा भन कसालाई मन दिआ ।
संसदीय प्रक्रियामा केसीको कुनै विरोध देखिनैन । अध्यादेशलाई नीतिगत निरन्तरता दिने बाटो भनेको विधेयक नै हो । संसदीय अनुमोदन नै हो । यस विषयमा कसैको आपत्ति हुन सक्नैन र हुनु पनि हुँदैन तर सरकार त्यही अध्यादेशमाथि खेलिरहेको छ, खेलवाड गरिरहेको छ म्यानिपुलेसन गरिरहेको छ किन ? सरकारलाई चित नबुझेको खण्डमा उसले संसदमा अध्यादेश विस्थापन विधेयक नै नलजैजान सकछ विधेयक नै नलगोपछि अध्यादेश स्वत ९० दिनपछि खारेजी हुन्छ तर अध्यादेशमाथि खेलवाड गरेर म्यानिपुलेसन गर्दै अध्यादेशमा भएका महत्वपूर्ण दफाहरु हटाएर आफ्नो स्वार्थ अनुसारका दफाहरु थपेर सरकारले अध्यादेश विस्थापन विधेयक संसदमा लैजानुले सरकारको नियत सफा नभएको प्रष्ट हुन्छ । अध्यादेशको कदर गरेरको जस्तो देखाएर यथार्थमा त्यसलाई तोडमोड गरेर विधेयक पेश गर्नुको कृनै अर्थ रह्दैन । आफ्नो गल्ती र कमजोरीलाई लुकाउनको लागि डा. केसीको पक्षमा लागेकाहरूलाई तथानाम गाली गलौज गर्न सरकारी तबताए अगम्भीर बन्नलाई कृनै ढालन्मा पनि स्फीकार गर्न सकिनैन ।

सरकारी तहबाट अग्रसर हुलाइ कुनै हालतमा पान स्वीकार गन सकिदेन। पछिल्लो समयमा नागरिकलाई कित्ता कित्तामा बाँझे संविधानलाई संस्थागत रूपमै प्रयोग गर्न थालिएको छ। हिजो शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकार हुँदा पनि त्यो सरकारले समेत अहिले ओली नेतृत्वको सरकारले देखाएको जस्तो रवैया देखाएको थियो। फरक यत्ति छ हिजो मिलिजुली सरकार हुँदा बहुमतको दम्भ देखाइएको थिएन भने अहिले ओली नेतृत्वको सरकारले दुई तिहाईको दम्भ देखाउन थालेको छ। ओली सरकारका मन्त्रीहरु समेत र प्रदेश सरकार समेत डा. केसीको विरुद्धमा प्रयोग गर्न थालिएको छ। डा. केसी सरकारी कर्मचारी हुन। त्यसमा कुनै विवाद छैन, केही मन्त्रीहरुले हामीले उनलाई कारबाही गरेको छैनौ भन्ने अभिव्यक्ति दिएका छन् सके कारबाही गरे हुन्छ कारबाहीको दम्भ नदेखाउन नै ओली नेतृत्वको सरकारको हितमा हुनेछ। चिकित्सा शिक्षा अध्यादेशले धेरै सुधारका बाटाहरु देखाएकाले अब विलम्ब नगरि सरकारले अध्यादेशमा रहेका दफाहरु राखेर विधेयक संसदमा दर्ता गरि पारित गराउनुपर्ने आवश्यकता हामीले देखेका छौं।

सरकारले आफैले गरेका कतिपय निर्णयहरूलाई थाती राख्दै सरकार पछि हटेको छ । यातायात क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट हटाएको घोषणा गरेको सरकारले धुमाउरो पाराले सिन्डिकेटलाई कायमै राखेको छ । निर्माण कार्यमा संलग्न भएका ठेकेदारहरूले तोकिएको समयमा काम सम्पन्न नगरेको हुनाले त्यस्ता ठेकेदारहरूलाई कारबाही गर्न उद्घोष गरिएपनि ठेकेदारहरूको दवावमा सरकारले कुनै कारबाही गर्न सकेको छैन । ओली नेतृत्वको सरकारका मन्त्रीहरू नै त्यस विषयमा जुहारीसम्म खेलन थालेका छन् । हतार हतारमा निर्णय गर्ने र फुर्सदमा पछुताजने गरेको ओली सरकारले जनताको हितमा भने आजसम्म कुनै उल्लेखनीय कार्य गर्न नसकेपछि उ आलोचनाको पात्र बन्दै गएको छ । खास गरेर केही समय पहिला संस्कृत विश्वविद्यालयका उपकुलपतिलाई क्यानडा जानबाट रोक्नु, अपहरणशैलीमा प्रधानमन्त्री निवास पुऱ्याइयो । प्रधानमन्त्रीले भेट्न खोज्नुभएको छ भनेर त्रिभुवन एयरपोर्टबाट सिई प्रधानमन्त्री निवास पुऱ्याईएपनि अन्तिम समयमा प्रधानमन्त्रीलाई भेट्न दिइएन । माझीघर मण्डलगायत उपत्यकाका केही स्थानमा निषेधज्ञा जारी गरेर सरकारले जनताले शान्तिपूर्ण रूपमा विरोधसभा, जुलूस धर्ना दिन पाउने अधिकारमाथि नै बन्देज लगायो । संविधानले दिएको अधिकार ओली सरकारले खोसेपछि त्यसको विरोधमा सङ्क प्रदर्शन समेत भएका छन् । पूर्वर्ती शेरबहादुर देउवा सरकारले नियुक्त गरेका निर्णयहरूलाई हतार हतारमा एकै चोटी उल्टाईयो । नियुक्ति पाएका व्यक्तिहरूलाई सफाईको मौका र स्पष्टीकरण समेत नसोधी पूर्वग्रहका आधारमा निर्णय गरेर सरकारले प्रतिरोधको भावना देखाएको छ । सरकारले गरेको अर्को गल्ती हो डा. गोविन्द केसी जुम्लामा पुगेर कर्णाली स्वास्थ्य प्रतिष्ठानमा आमरण अनशनमा बसे उनलाई समेत वार्ता

जानेण अनशनना बस उनलाई सनता पाता
गर्ने नाममा अस्पतालभित्र पुगेर प्रहरीले लाठी
चार्ज गर्दै डा. केसीलाई समेत अपहरण
शैलीमा काठमाडौं ल्याइयो । केसीको
अनशनलाई प्रधानमन्त्रीसहित सरकारका
मन्त्रीहरूले अनेक प्रकारका आरोप लगाउँदै
अनेक भाषण गरे । तर डा. केसीकै पक्षमा
दिनप्रतिदिन समर्थन बढ्दै गएपछि सरकार
केही लचक जस्तो देखिएपनि अहिले नै के
हुन्छ भन्ने सकिने अवस्था छैन । सरकारको
हठले गर्दा सरकार आलोचनाको पात्र बन्नै
गएको छ ।

गएका छ ।
ओली सरकारका लागि काम गर्न कुनै
बाधा विरोध छैन । संसदमा दुई तिहाई भन्दा
बढीको समर्थन सरकारलाई रहेको छ । ७
प्रदेश सरकार मध्ये ६ प्रदेशमा नेकपाकै
सरकार रहेको छ । यति हुँदाहुँदै पनि सरकारले
सन्तोषजनक रूपमा काम गर्न नसक्नुले
सरकारको भविष्यमाथि नै प्रश्न चिन्ह उठ्न
थालेको छ । तत्कालिन माओवादी र नेकपा
एमाले मिलेर नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी निर्माण

सरकारको काम कारबाहीको आलोचना
गर्दै हिडेका छन् । पछिल्लो समयमा
सरकारले सम्बैधानिक निकाय हुँदै स्वतन्त्र
न्यायलयमाथि समेत हस्तक्षेप बढाउँदै गएको
छ । सरकारका मन्त्रीहरू नै न्यायलयमाथि
खनिन थालेका छन् प्रमुख प्रतिपक्षी दल
नेपाली कांग्रेसमाथि प्रधानमन्त्री स्वयमले
अनेक प्रकारका आरोपहरू लगाउँदै हिड
नुभएको छ कहिले कांग्रेस अब पार्टीजस्तो
रहने ऊ प्रमुख विपक्षी पनि होइन हाम्रो
सहयोगीहरू हो भन्नुले के प्रमाणित हुन्छ ?
प्रधानमन्त्रीजस्तो कार्यकारी प्रमुखले नै उडन्ते
उद्घोष गर्न थालेपछि उनका मन्त्रीहरू समेत
त्यस्तै उडन्ते भाषण गर्न थालेका छन् । डा.
गोविन्द केसीले अहिलेमात्र अनशन गरेका
होइनन उनी प्राय सबै सरकारका पालामा
अनशन बसेका छन् । डा. केसीले उठाएका
जायज मागहरूका बारेमा समय छैदै निर्णय
नगर्ने अनि समय घर्कदै गएपछि अरुलाई
गाली गर्नको कर्नै अर्थ रहँदैन ।

पछिल्लो समयमा सत्ताधारी दल र प्रमुख विपक्षी दल नेपाली कांग्रेसबीचको दुरी बढ़दै गएको छ । कांग्रेसले निकै लामो समयसम्म सत्तासको बागडोर आफ्नो हातमा लिएपनि जनचाहना अनुसार काम गर्न नसकेको हुनाले उसलाई जनताले नै सजाएँ दिईसकेको अवस्थामा अहिले सत्ताधारी दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले कांग्रेसलाई गाली गर्नुको कुनै अर्थ छैन । राजनीतिक दलका लागि जनता नै न्यायाधिश हुन् । जनताले मात्र राजनीतिक दलहरूको भविष्य निर्धारण गर्न सक्छन् र कुन दललाई सत्तामा पुऱ्याउने र कुन दललाई प्रमुख प्रतिपक्षी दल बनाउने निर्णय गर्ने अधिकार जनतालाई मात्र भएको हुनाले सत्ताधारी दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले अन्य कुनै दललाई गाली गर्नुको अर्थ रहँदैन । हामीले सम्बूद्धिको शिखर चुने लक्ष्य निर्धारण गर्दैगर्दा त्यहाँ पुग्ने आधारहरू के के हुन् भनेर पहिला नै त्यस्ता आधारहरू तय गरिनु आवश्यक छ । कुनैपनि विदेशी दाताहरूको निगाह र ऋणमा सम्बूद्धिको आशा गर्नु मुलुकको हितमा हुँदैन । आफ्नै बल बुत्तामा र आफ्नै आर्थिक स्रोतको परिचालनमा सम्बूद्धिको बाटो खोज्नु आवश्यक छ । अहिले मुलुक विस्तारै परनिर्भरतातर्फ उन्मुख हुँदै गएको छ । सरकारले नै बैधानिक रूपमा युवायुवतीहरूलाई बैदेशिक रोजगारमा पठाउँदै आएको छ । युवायुवती बैदेशिक रोजगारमा गएपछि गाउका बस्तीहरू युवाविहिन भएका छन् भने जग्गा जमिन बाँझो भएका छन् । यस्तै अवस्थामा मुलुकले सम्बूद्धिको मार्ग समाउन सक्ला ?

राजनीति भनेको गतिशिल चक्रिय पद्धति हो । जो कोहीपनि स्थायी शक्ति हुँदैन । राजनीतिमा न कोही स्थायी मित्र नत स्थायी शत्रु नै हुन्छन् । त्यसको लागि प्रमाणित त नेपाली जनताले नै गरिसकेका छन् । कहिले नेपाली कांग्रेस सबैभन्दा ठुलो पार्टी हुन्छ भने कहिले अन्य दल ! पहिले संविधानसभामा तत्कालिन माओवादी पार्टी सबैभन्दा ठुलो भएको थियो तर दोस्रो संविधानसभाको निर्वाचनमा उसले पहिलाको आफ्नो हैसियत कायम गर्न सकेन र तेस्रो पार्टीमा खुम्चिन बाध्य भयो त्यसैले अहिलेकै अवस्थामा दुई तिहाईको र बहुमतको दम्भ नदेखाउनु नै वेश । जनताको मनोविज्ञानले नै इतिहास भत्काउने र निर्माण गर्ने काम गर्दछ । त्यस्ता कार्यहरू नेपालमा पटक पटक भएका छन् । त्यसैले अहिले दुई तिहाईको दम्भ देखाएर सरकार सञ्चालन गर्नभन्दा सबै पक्षको सहमति लिएर सबैको सहयोगमा सरकार अघि बढ्नु उचित हुन सक्छ । प्रमुख प्रतिपक्षी दलले समेत सरकारका राम्रा कामहरूलाई सहयोग र समर्थन गर्दै सरकारलाई सँझै भक्तभक्ताउनुपर्दद्छ । विकास भनेको कुनै एउटा दललाई मात्र नभएर जनताका लागि हुने भएकाले विकास निर्माणमा कसैले पनि बाधा अवरोध गर्नु उपयुक्त हुन सक्दैन । राजनीतिक दलहरू सत्तामा आउँछन्, जान्छन् तर विकास निर्माण त्यस्तो हुँदैन । विकासका लागि राजनीति गरिएको खण्डमा जनताले त्यही दललाई समर्थन गर्दछन् त्यसैले कसैले पनि दम्भ र घमण्ड नगरौ ।

आर्थिक विकासको क्षेत्रमा सहकारीको भूमिका

उपेन्द्र क्षा

उच्चस्तरको समाज विकास तथा मानव जीवनशैलीमा प्रशंसनीय परिवर्तन ल्याएर अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा सहकारी संस्थाले आफ्नो राम्रो पहिचान कायम गरि सकेको छ। बेलायतको स्पानिश रेस्टराण्ट सन् १९४४ मा स्थापना भएको पहिलो सहकारी संस्थाले आफ्नो प्रभावकारी भूमिकाको माध्यमले जर्मनीलाई पनि आकर्षित गयो। सन् १९४२ मा जर्मनीमा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था खुल्यो। जनस्तरमा प्रत्यक्ष सम्बन्ध बनाउने, जनताको अपेक्षालाई यथाशक्ति सम्बोधन गर्न सहकारीको महत्वपूर्ण आर्थिक विकासको कारण जनस्तरमा सहकारी लोकप्रिय हुँदै गयो। आफ्नो प्रभावकारी भूमिकालाई बढाउँदै सहकारीले विश्वस्तरमा अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासंघ को रूपमा विकसित भएको छ। १९७६ देशका ३०७ सदस्य संस्था आबद्ध सहकारीको अन्तर्राष्ट्रिय छिलाई अफ्रिका प्रभावकारी बनाउन सन् १९२३ देखि प्रत्येक वर्ष जुलाईको पहिलो शनिवार सहकारी दिवस मनाउने चलन शुरू भयो। सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रमा सहकारीको प्रभावकारी योगदानलाई कदर गर्दै संयुक्त राष्ट्रसंघले पनि १९५५ देखि संयुक्त रूपमा सहकारी दिवस मनाउन शुरू गरेको हो।

अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा आर्थिक, सामाजिक स्पानिशनमा सहकारीको महत्वपूर्ण भूमिका देखेको नेपालमा पनि विसं २०१३ साल चैत २० गते चितवनमा बखानसिंह गुरुङले बखानपुर सहकारी संस्थाको स्थापना गयो। त्यसैलाई आधार मानेको नेपालमा चैत २० गते सहकारी दिवस मनाउन थालिएको हो। जनस्तरमा प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्ने सहकारीको दाँजोमा अरू वित्तिय निकाय लोकप्रिय हुन सकेन। बैक तथा अन्य वित्तिय निकायको जटिल सेवा प्रक्रियाले जनस्तरमा प्रभावकारी भूमिका जमाउन सकेन। सहकारीको लोकप्रियता बढाउँदै जाँदा सहकारी दर्ता गराउने क्रम तीव्र गतिमा शुरू भयो।

२०४६ सालमा प्रजातन्त्रको पुनर्स्थापना पश्चात् सरकारले आर्थिक उदारिकरणको नीति लिएपछि सहकारी क्षेत्र तीव्र रूपले विकास गयो। आर्थिक क्षेत्रमा सहकारीलाई तेश्रो खम्बाको रूपमा परिभाषित गरेपछि सहकारीको प्रतिष्ठा बढाउन थाल्यो। सहकारी

विधागको तथ्यांक अनुसार हालसम्म दर्ता भएका सहकारीको संख्या ३४ हजार ५ सय १२ पुगेको छ। सहकारीले ३ खर्ब २ अर्ब २६ करोड रुपियाँ निक्षेप संकलन गरि २ खर्ब १४ अर्ब ऋण पनि लगानी गरेको छ। देशका ६ लाख ३० हजार नागरिक सहकारीमा आबद्ध रहेकोमा ५९% महिला सहभागिताले लैंगिक सशक्तिकरणमा उल्लेखनीय योगदान गरेको देखिन्छ।

ग्रामीण स्तरमा सहकारीको लोकप्रियता बढे पनि सरकारको प्रत्यक्ष निगरानीको अभावमा सहकारीमा क्रमिक रूपमा विकृतिहरू भित्रिन थाल्यो र सहकारीले जन सम्पर्क बढाएपनि सेवामुखीभन्दा नाफामुखी प्रवृत्तिको विकास गराएपछि समग्र सहकारी क्षेत्र नै बदनाम भयो। १४ हजार बचत र ऋण सहकारी संस्था तथा ४ हजार ३ सय बहुदेशीय सहकारी संस्थाले निक्षेप संकलन गरि आर्थिक अनियमिताताका शिकार भई समग्र सहकारी क्षेत्रमा बदनामी कमाएका छन्। आर्थिक अनियमिताताका कारण केही सहकारी संस्था कार्रवाहीमा परि अस्तित्व युमाएका छन् भने सोही क्षेत्रमा केही सहकारीले आशातीत सफलता पनि हासिल गरेका छन्। १४ हजार बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाबाहेक अन्य विषयका सहकारीहरू पनि बचत र ऋण कार्रवाहारमै संलग्न देखिएका छन्। सहकारी संस्थालाई नाफा कमाउने उद्देश्यका साथ निक्षेपलाई व्यक्तिगत रूपमा उपयोग गर्ने प्रवृत्ति मौलाउँदै जाँदा केही स्वार्थका लागि सिंगे सहकारी क्षेत्रमा कलंक लागेको अवस्थालाई सरकारले क्रमशः व्यवस्थित पनि गर्दै आएको छ। नाफा कमाउने लक्ष्य लिएर दर्ता हुने सहकारी प्रदेश नं. ३ मा सबभन्दा बढि ११,५७७ संस्था खुलेका छन्। त्यसपछि प्रदेश नं. २ मा ५,८५७, प्रदेश नं. १ मा ५,१४४, प्रदेश नं. ५ मा ३,७६३, प्रदेश नं. ४ मा ३,६७८, प्रदेश नं. ७ मा २,३६२ र प्रदेश नं. ६ मा २,१२२ सहकारी संस्था दर्ता रहेका छन्। सहकारी क्षेत्रले ३ खर्ब २१ अर्ब निक्षेप संकलन, ७३ अर्ब ७७ करोड शेयर पैमाली संकलन गरि २ खर्ब ७३ अर्बको ऋण लगानी गरेको छ।

आर्थिक क्षेत्रमा टेवा दिने भनेर जारी गरेको सहकारी ऐन-०८८ को प्रस्तावनामा ग्रामीण क्षेत्रका गरिब, भूमिहीन, किसान,

महिला, जनजाती तथा दलित उत्थानका लागि सहकारी दर्ता गरिने उल्लेख छ। तर पनि लक्षित उद्देश्यमा काम नगरि आर्थिक अनियमितातिर उन्मुख भए। सहकारी क्षेत्रको आर्थिक अनियमितातालाई रोकन गैरी बहादुर कार्कीको अध्यक्षतामा आयोग गठन गरि सरकारले कारिपय सहकारी कार्रवाहीमा परेर खारेज भए। कारिपय कार्रवाही भोग्दै छन्। सहकारी क्षेत्रलाई अधिक व्यवस्थित गर्न सहकारी ऐन-०८८ ले सहकारी दर्ता, संचालन तथा कार्रवाहीको व्यवस्थामा कडाई गरेको छ।

बेरोजगारी हटाउन, युवाहरूको विदेश पलायन रोकन सरकार सहकारीमार्फत

देखि सहकारीलाई अनुदान दिने कार्यक्रम संचालन गरेको हो। अनुदानलाई व्यवस्थित गर्न सहकारी विभागले निर्देशिका जारी गरेको छ। यो निर्देशिकाले दुर्गम क्षेत्रका लक्षितवर्गका लागि ८०% र अन्य क्षेत्रमा ६०%सम्म र महिला सहकारी संस्थालाई दुर्गममा ९५%, अन्यमा ७५% अनुदान दिने व्यवस्था गरिएको छ।

तूला सहकारीहरूले आफ्नो जिम्मेवारीबोधका साथ सहकारी क्षेत्रमा रहेको आर्थिक बेथितिलाई हटाउन जेठ २६ गते शनिवार केन्द्रस्तरको भेला आयोजना गरि सहकारीको बचत तथा शेयरपूँजीलाई संरक्षण गर्दै, उत्पादन,

चन्। आत्मालोचित भई आफैले सुधारका संकल्प लिने सहकारी संस्थाको यो कदम प्रशंसनीय नै मान्नु पर्दछ।

देशको आर्थिक विकासको क्षेत्रमा, सामाजिक जीवनस्तर विकासको क्षेत्रमा, उत्पादनशीलताको क्षेत्रमा सहकारीको योगदान विषयमा संयुक्त राष्ट्रसंघले २०४८ मा १४५ वटा देशको सहकारीमा सर्वे गरेको थियो। न्युजिल्याण्डका सहकारी विश्व के सर्वोक्तृष्ट सहकारी अर्थव्यवस्थामा घोषित भएको थियो। न्युजिल्याण्डको सहकारीले त्यहाँको कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा २० प्रतिशतले योगदान गरेको पाइयो। फ्रान्स र नेदरल्याण्डका सहकारीले कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा १४ प्रतिशतले योगदान गरेको अर्थव्यवस्थामा घोषित भएको अनुमान छ।

विश्वस्तरमा सहकारीको योगदान उल्लेखनीय रहेको कुरा उपरोक्त तथ्यांकले देखाएको छ। तूला वित्तीय संस्थाहरूसंग सर्वसाधारणको पहुँच नरहेको अवस्थामा सहकारीको महत्व बढन गरेको हो। ६ दशक पार गरि सकेको सहकारीको अभ्यास अहिले पनि राष्ट्रिय उत्पादनमा आफ्नो ठाउँ बनाउन सकेको छैन। तर सहकारी क्षेत्रमा रहेको आर्थिक बेथितितिर सहकारीको ध्यान गरेको सहकारीमा अभ्यास अहिले पनि राष्ट्रिय उत्पादनमा आफ्नो ठाउँ बनाउन सकेको छैन। तर सहकारी क्षेत्रमा रहेको आर्थिक बेथितितिर सहकारीको ध्यान गएको सुधारको दिशामा ठूलो पहल भएको छ। स्थानीयस्तरमा जन सम्पर्कसंग द्रव्यक्षमा उत्पादनमा ५ प्रतिशत रहेको अर्थव्यवस्थाको अनुमान छ।

विश्वभर दर्ता भएका २६ लाख सहकारीमा १ अर्ब २० करोड मानिस संगित छन्। विश्वका २८ करोड मानिस सहकारीबाट लाभान्वित भएका छन्। आफ्नो देशमा सहकारीले कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा २० प्रतिशतले सहयोग गर्नु त्यहाँको सहकारीको दिशामा ठूलो पहल भएको छ। स्थानीयस्तरमा जन सम्पर्कसंग प्रत्यक्ष जुडेको सहकारी, कृषि उत्पादनको क्षेत्रमा निकै सहयोगी भूमिका खेलन सक्ने अवस्था छ।

अनुदान दिएर स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन भयो तर आर्थिक बेथितिको शिकार भएर यो क्रार्यक्रम कुरी उपलब्धिदिन सकेन। सरकारको करोडी रकम जोखिममा पन्यो। सहकारीमा संस्थागत विकास भई रहेको आर्थिक बेथितिलाई समूल नष्ट गर्ने सरकारका प्रयासहरू भएपनि अपेक्षित सफलता भने पाउन सकेको छैन। सहकारीलाई कृषि र सहकारीका विभिन्न निकायबाट अनुदान सहयोग हुँदै आएको छ। कृषि र सहकारी मन्त्रालय उत्पादनको क्षेत्रमा रहेको आर्थिक बेथितिलाई समूदाय भएको जारी गरिएको छ। सहकारीलाई कृषि र सहकारीका विभिन्न निकायबाट अनुदान सहयोग हुँदै आएको छ।

उत्पादन बढाउन, स्वरोजगार गर्न लक्षित समुदायमा केन्द्रीत भई कार्यक्रम संचालन गर्ने सरकारले आ.व. २०६५/०६६

उद्यमशीलता, रोजगारी वृद्धि गराउने १२ बून्दे प्रतिबद्धताका साथ २ दिने भेला सम्पन्न गरेको छ। नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सहकारी संघ (नेप्स्कुन) र कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालयको संयुक्त आयोजनामा काठमाडौंमा भएको केन्द्रीय भेलामा देशभरका ६०० सहकारी संस्थाको सहभागिता थियो। आलोचित भई रहेको सहकारी क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न बोलाईएको यो भेलाले आत्मालोचनाका साथै सहकारीको पूँजीलाई उत्पादनको क्षेत्रमा, वित्तीय पहुँच नरहेको कमजोरवर्गलाई समेटन, उद्यमशीलतालाई बढाउन तथा स्वरोजगारका लागि कमजोरवर्गसम्म सहकारीको विस्तार गर्न र सहकारीमा रहेको बेथितिलाई हटाउन सहकारीकर्मी पूर्ण इमान्दार बन्नु पर्ने संकल्प लिएका

ओलीको मधेश नीति : विख्याति कि सम्बोधन ?

अरविन्द साह

आआफ्नो शक्ति बढाउन राजपरिवारभित्र बनेका गुट उपगुटले गर्दा

असारे विकासमा राहतको खोजी

- राकेश प्रसाद चौधरी

मधेशका नदीनालामा बर्षाको पानीले नृत्य गर्न थालेको छ, आँगन सानो भइसकेको छ। कुनै बेला पानीको बहाव दायाँबायाँ मोडिन सक्छ। यसबाट जनधनको क्षति हुने निश्चित प्राय: छ। विपदको बेला कसरी बाँच्ने भनेर चेतनामूलक कार्यक्रम गर्न बजेट खर्चिएको छ। नदी, नहरको जीर्णद्वार गर्न रकम समेत खर्चिएको छ। त्यो कार्यक्रम साँच्चिकै भयो वा कागज मात्र मिलान भएको हो बरे सूचना तथा भ्रष्टाचार विशेषी अभियानीले खोजनीति गर्ने नै छन्। अहिले अनियमितता र भ्रष्टाचारको मूल कारण असार महिनामा सरकारी रकम खर्च गर्न दिइनु नै हो।

यसका हिस्सेदारको दायरा अलिक तुलो होला। यसको असर दुई ठाँड़मा देखिएको छ। थोरै इमान्दार भएर काम गर्दाको परिणाम पनि त्यति सुखदायी छैन।

त्यही जनताको चेतना बढाउन गरिनुपर्ने लाखोलाख रूपैयाको कार्यक्रम कागजमै गर्दा खोजनीति गर्ने निकाय छैन।

थोरै इमान्दार भएर काम गर्दा नदीमा आउने बाढीले गर्ने क्षतिभन्दा अलिक कम खतरापूर्ण छ। तर यसको मानसिक असर बाढीभन्दा बढी खतरनाक छ। गाउँशहर सबै ठाँड़मा असारे विकास भइरहेको छ।

जनताको ध्यान पनि निर्माण कार्यमा मात्र छ। विकास निर्माणभन्दा कैयौं गुणा बढी रकम चेतनामूलक कार्यक्रम, चेतना विकास, ज्ञानसीप अभिवृद्धिमा खर्च भइसकेको छ।

यसबाटे पक्कै पनि जून समूदायका लागि कार्यक्रम भएको हो, त्यसमध्ये धेरैलाई थाहा छैन।

धेरै ठाँड़मा नगरपालिकाको मेयर र गाउँपालिकाको अध्यक्षले गर्ने कार्यक्रमबाटे वडाअध्यक्षलाई थाहा छैन, प्रवेश र संघीय सांसदले गर्ने काम मेयर एवं अध्यक्षलाई थाहा छैन। जिल्ला समन्वय समितिको सभापतिले गर्ने काम अन्यलाई थाहा छैन। सूचना अदानप्रदानमा राखिएको गोपनियताले धेरै नगरपालिका र गाउँपालिका द्वन्द्वरत अवस्थामा छ। यी जनमतबाट जितेका पदाधिकारीहरूलाई डुबान, कटान र बर्षातको क्षति पूर्वानुमान गर्ने फर्सद नै छैन। भएभको बजेटलाई कसरी बढीभन्दा बढी दुरुस्योग गर्न सकिने योजना बनाउन मस्त छन्। चिता जनताको भन्दा पनि बजेट, नीति, कार्यक्रमको छ। नगर एवं गाउँपालिकाका सरोकारवालाले नागरिकलाई संविधान र कानूनले व्यवस्था गरेको सूचनाको हकलाई सनुख्यै(सन्दुक)

मा ताल्या लगाई बन्द गरिएको छ। सूचना माग गर्दा उत्तर दिने कोही छैन। सबैले मधेशमा विकास गरिरहेकोले जनतालाई सूचना दिने काम त्यति महत्वपूर्ण मानिएको छैन।

थोरै इमान्दारीपूर्वक गरिएका केही चेतना, सीप, ज्ञान विकासको कार्यक्रममा खेतीबाटे चिकित्सक, स्वास्थ्यबाटे कम्प्युटर प्राविधिक, बिज्ञान प्रविधि एवं इन्टरनेटबाटे तरकारी व्यापारी, विपद्को बारेमा पशुपालकलगायतकाले सहजीकरण एवं प्रशिक्षण गर्दछ।

नगरपालिका एवं गाउँपालिकाले बिना मापदण्ड, सहजकर्ता

छ। विभिन्न गाउँ र टोलमा प्राविधिक सहयोगमा उपभोक्ता समिति, ठेकेदार र मालदारहरूले गरेको विकास निर्माण कार्यले पानीको निकास नै प्रभावित बनेको छ। टोलटोलमा बर्षाको पानी जमेको छ। लामखुटटेको आतंक छ। जमेको पानीबाट ओहरदोहर गर्दा पानीजन्य रोगबाट ग्रामिण मात्र नभई शहरी क्षेत्रका नागरिक परेसान छन्।

‘आँगन सुखल घरमे पानी भनेजस्तै विकासले गाउँ गाउँ, शहर टापुको समूह बनेको छ। प्रतिनिधिहरू चुनाव भएको खर्च

थोरै इमान्दार भएर काम गर्दा नदीमा आउने बाढीले गर्ने क्षतिभन्दा अलिक कम खतरापूर्ण छ। तर यसको मानसिक असर बाढीभन्दा बढी खतरनाक छ। जाउँशहर सबै ठाँड़मा असारे विकास भइरहेको छ। जनताको ध्यान पनि निर्माण कार्यमा मात्र छ। विकास निर्माणभन्दा कैयौं गुणा बढी रकम चेतनामूलक कार्यक्रम, चेतना विकास, ज्ञानसीप अभिवृद्धिमा खर्च भइसकेको छ। यसबाटे पक्कै पनि जून समूदायका लागि कार्यक्रम भएको हो, त्यसमध्ये धेरैलाई थाहा छैन।

एवं प्रशिक्षकको योग्यता, सम्भौता गर्ने संघसंस्थाको योग्यताभन्दा बढी ‘व्यवहार’ लाई महत्व दिएको देखिएको छ। लेनदेनको लाई सामाजिक कार्यको भाषामा ‘व्यवहार’ भन्ने गरिन्छ। सूचना अभियानीहरूले नगर एवं गाउँपालिकाले सम्पन्न गरेका भौतिक एवं सामाजिक विकासको प्रगति विवरण माग गरेर सार्वजनिक परीक्षणका लागि जनतालाई सहयोग गर्नेछन्। त्यही नभएको कार्यक्रमबाटे जानकारी पाउँछन्। साथै थोरै इमान्दारीपूर्वक भएका कार्यहरूमा संलग्न भएका संघसंस्था, सहजकर्ता एवं प्रशिक्षकको योग्यताबाटे नागरिकले थाहा पाउनेछन्।

बाढीले गतबर्ष क्षति भोगेकाहरूमध्ये थोरैले मात्रै यस बर्ष राहत पाएको गुनाँसो छ। धेरै ठाँड़मा राजनीतिक हस्तक्षेप भएर नपाउनेहरूले राहत पाएको टिकाटिप्पणी भइरहेको छ। पक्कैपनि यो बर्ष नृत्यको तयारीमा रहेको नदीनालाले क्षति गर्दा अर्कोबर्ष राहतमा करि ‘व्यवहार’ गर्न भनेर नारोकारावालाहरू सोचिरहेका होलान। तर अहिले गाउँशहरमा भएको असारे विकासले मानसिक असर परेकाहरूको संख्या हजारौं

र यसबर्ष भएको व्यवहारको मुखमिलान गर्दै अर्को बर्ष कुन संघसंस्था, उपभोक्ता समिति, ठेकेदार र मालदारलाई काम दिएमा राप्रो व्यवहार हुन्छ भनेर योजना बनाउन मस्त छन्। असार बित्त, साउन आउँछ। त्यसपछि न त नदीले नृत्य गर्दछ, न त विकासको कारण डुबान र टापु भएका गाउँशहरको कुरा आउँछ। प्रतिनिधिहरूको भाषणमा राहत, क्षितूर्ती, समूद्र मधेश, विकासको कुराहरू मिठो तरीकाले प्रस्तुत हुन्छ। त्यसपछि इन्तजार समाप्त भएर पुनः असार महिना आउँछ। यो क्रम फेरि चलिरहन्छ। सामान्य नागरिकले नपाए पनि केही बोल्दैन, केही पाए भने त बोल्ने कुरा नै आउँदैन।

असार महिनामा हुने अर्थिक बर्षको समाप्तीलाई संशोधन गरेर संस्थागत भइसकेको अनियमितता र भ्रष्टाचार रोकन सकिने अवस्था अहिले देखिएको छैन। यस्ता गलत गतिविधिलाई रोकन नागरिक एवं नागरिक समाज सशक्त ढगले उठ नुपर्छ र सुचनाको हकलाई हतियारको रूपमा प्रयोग गर्नुपर्छ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

कालिका मन्दिरपरिसरमा वन्यजन्तु संरक्षण उद्यान बन्दै

बाग्लुङ। बाग्लुङ कालिका भगवती मन्दिरपरिसरमा वन्यजन्तु संरक्षण उद्यान बन्ने भएको छ। वन मन्त्रालयको सहयोगमा मन्दिर गुरी व्यवस्थापन समिति र बाग्लुङ नगरपालिकाको संयुक्त प्रयासमा उद्यान निर्माण सुरु भएको हो।

मन्दिरपरिसरमा रहेको जंगलमा तारबार गर्ने, अग्निरेखा बनाउने र केही वन्यजन्तु संरक्षण गर्न थालिएको मन्दिर व्यवस्थापन समितिले जानाएको छ। वन्यजन्तु संरक्षणसँगै पर्यटकीय गन्तव्य बनाउन उद्यानको योजना ल्याइएको समितिका अध्यक्ष राजु खड्काले नगरपालिकाको संयुक्त प्रयासमा उद्यान निर्माण कर्त्ता रहेको छैन।

बाग्लुङ कालिका देशकै प्रसिद्ध शक्तिपीठ हो, अध्यक्ष खड्काले भने, ‘यस क्षेत्रका वन्यजन्तुलाई संरक्षण गर्न र धार्मिक पर्यटकलाई आकर्षित गर्नका लागि यो अवधारणा ल्याएका छैन।’ खड्काका अनुसार मन्दिरको चारैतिर फैलिएको १ सय ९० रोपनी जंगल क्षेत्रलाई वन्यजन्तु संरक्षण उद्यानका रूपमा विकास गरिनेछ।

डेढलोबाट जोगिन अग्निरेखा र तारजालीको काम वन मन्त्रालयको सहयोगमा अधि बढेको थियो। बाग्लुङ नगरपालिकाबाट वन्यजन्तु संरक्षणका लागि आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ मा १५ लाख विनियोजित भएको थियो। सोही रकमबाट तारजाली लगाउने

आईजिपीको...

मोटाउने र सेटिङ र सिपिडिकेट चलाएर बसेका पदाधिकारी सबैलाई सर्लाह गरेर संस्थागत भइसकेको अनियमितता र भ्रष्टाचार रोकन तिक्को निवारण नै समेत उडाइएको छैन।

यी आईजिपीले विदेशबाट मात्र ६ अपराधी पक्राउ गरी

पठाइदिएका छन् भने १२ जना भाऊडा अपराधीलाई नेपाल प्राप्ति भएको छैन। ११ जनालाई नेपालमा भित्रैवैट प्रक्रियाले रहने सक्ने देखिएको छ। जंगलपरिसरमा रहेका चरालाई पनि संरक्षित रूपमा राखिने नगरपालिकाको योजना छ। कालिज, मध्यूर कोइरलजस्ता दर्जानी प्रकारका चराजुरुंगी पनि उद्यानमा राखिने योजना छ। आगामी दर्सैभित्र केही जानावर र चराजुरुंगी थप गरिने अध्यक्ष खड्काले जानकारी दिए।

वन्यजन्तु बाहिरबाट ल्याउने तयारी

यस क्षेत्रमा नभएका वन्यजन्तु र चराजुरुंगी बाहिरबाट ल्याउने योजना रहेको अध्यक्ष खड्काले बताए। उनले भने, ‘अहिले हामी जंगल क्षेत्रका रुख-बिरुवाबाटे अध्ययन गरिरहेका छैन। मन्दिर क्षेत्रको सबै जंगल

सुधार्नें सम्भवमा बडा बुच्चदेखि जिल्ला प्रहरीसम्मको गोप्य छानिबनसमेत थलेकाले प्रहरी नागरिक मैत्री हुने विश्वास धेरैले गरेको छैन।

खेलफूढ

